

Revisionsrapport
Representation – Regler och
rutiner

Härjedalens kommun

Innehåll

Sammanfattning.....	3
1.Inledning.....	4
2.Resultat.....	5
3. Revisionell bedömning.....	8

Sammanfattning

Uppdrag och bakgrund

I olika sammanhang kommer frågor omkring representation upp. Exempel på frågor kan vara om alkohol tillåts vid interna arrangemang, vad gäller vid externa arrangemang och vad gäller vid olika kurser inom kommunen. Med anledning av detta har kommunens revisorer beslutat att översiktligt granska vilka regler och riktlinjer som gäller i Härjedalens kommun.

Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är om gällande regler och riktlinjer omkring representation är tillräckliga och om de efterlevs?

Kontrollmål, revisionskriterier och metod

Följande kontrollmål är aktuella:

- Vilka riktlinjer finns i kommunen?
- Hur stora är kostnaderna och hur fördelas dessa mellan styrelse och nämnder?
- Hur ser fördelningen ut per kostnadsslag för kurser, intern och extern representation, logikostnader fördelat på nämnderna?

Underlag för bedömning är policys och redovisning av betalda fakturor.

Revisionell bedömning och rekommendationer

Vår bedömning är att nämndernas interna kontroll inte är tillräcklig beträffande kontering, angivande av syftet med representationen, vilka personer som deltagit i kurser och konferenser Vi har följande rekommendationer:

- Uppdatera riktlinjer och policys utifrån dagens förutsättningar och behov. Tillämpa dem i praktiken.
- Samtliga nämnder och kommunstyrelsen behöver gå igenom och diskutera om nedlagda kostnader verkligen står i proportion till den nytta som uppnåtts för satsade pengar.
- Nämndernas interna kontroll måste förbättras inom bland annat kontering och syftet med representation.
- Förvaltningarna behöver få information och utbildningsinsatser inom ämnesområdet.

Östersund 2016-03-31

DELOITTE AB

Kjell Pettersson, Certifierad kommunal revisor och uppdragsansvarig

1. Inledning

1.1 Uppdrag och bakgrund

I olika sammanhang kommer frågor omkring representation upp. Exempel på frågor kan vara om alkohol tillåts vid interna arrangemang, vad gäller vid externa arrangemang och vad gäller vid olika kurser inom kommunen. Med anledning av detta har kommunens revisorer beslutat att översiktligt granska vilka regler och riktlinjer som gäller i Härjedalens kommun.

1.2 Revisionsfråga

Övergripande revisionsfråga är om gällande regler och riktlinjer omkring representation är tillräckliga och om de efterlevs?

1.3 Kontrollmål

Följande kontrollmål är aktuella:

- Vilka riktlinjer finns i kommunen?
- Hur stora är kostnaderna och hur fördelas dessa mellan styrelse och nämnder?
- Hur ser fördelningen ut per kostnadsslag för kurser, intern och extern representation, logikostnader fördelat på nämnderna?

1.4 Revisionskriterier och Metod samt avgränsning

Granskningen genomförs genom att ta del av beslut, riktlinjer ekonomisk redovisning och genom stickprov på fakturor. Underlag för bedömning är policys och redovisning av betalda fakturor.

Granskningen avser revisionsåret 2016. Ett begränsat stickprov tas ur redovisningen för 2015 avseende representation.

2.Resultat

2.1 Regler och riktlinjer

Skatteverkets regler och riktlinjer är tillämpliga även i kommuner. För att avdrag för exempelvis extern representation och momsavlyft ska få göras måste det finnas ett omedelbart samband till den verksamhet som bedrivs. För lunch, middag mm medges 90:- i avdrag per person exklusive moms.

På kommunens hemsida har följande riktlinjer/policys hittats: **Resepolicy**, från 2005, se bilaga 1: Syftet är att miljöanpassa resandet, kostnader för resor i tjänsten ska minska samt att resandet ska bli mer trafiksäkert.

I policyn framgår även att alternativ till att resa ska göras, exempelvis telefonmöte, videokonferens etc. Varje förvaltningschef ansvarar för att uppföljning görs med avseende på policyns syfte.

I **Alkohol- och drogpolicyn**, från år 2000 framgår att vid kurser, konferenser, personalfester och representation skall återhållsamhet råda och alkoholfria alternativ erbjudas.

I **ekonomiavdelningens internkontrollplan** framgår följande kontrollmoment beträffande representation och kurser: Att syfte och deltagare framgår av underlag och att rätt momsavlyft sker. Även granskning av avtalstrohet ska göras. Samtliga kontroller sker stickprovsmässigt.

I kommunens **attest och utanordningsreglementet** senast ändrat 2010 anges att kontroll ska ske mot beslut, beställning och leverans samt att aritmetisk kontroll.

2.2 Kostnader för representation, kurser och logi, totalt

För att få en bild av fördelningen mellan olika kostnadsslag har följande siffror plockats fram ur ekonomisystemet för år 2015.

Extern representation (ER):	301 500:-
Intern representation (IR):	1.096 200:-
Kurskostnader (KK):	2. 771 200:-
Logikostnader (LK):	1. 124 300:-
Totalt:	5. 293 200:-

2.3 Kostnader för representation, kurser och logi, per nämnd

Så här fördelas kostnaderna (kkkr) per nämnd:

	ER	IR	KK	LK
M/B	12	24,4	182,3	69,5
BFK	10	261,2	688,9	534,5
SN	87,2	487,1	168,8	283,5
SBN	46,5	182,8	679,2	68,1
KS+KF	145,9	140,7	1052,0	168,7
Totalt:	301,5	1096,2	2771,2	1124,3

2.4 Organisation och ansvar för ekonomiska transaktioner

Rent formellt, enligt kommunallagen, är det respektive nämnd som ansvarar för nämndens interna kontroll. Rent praktiskt innebär det att varje nämnd ska ha fastställt en intern kontroll plan där olika kontroll moment finns inlagda för att bland annat kontrollera ekonomiska transaktioner.

Rent praktiskt fungerar den elektroniska fakturahanteringen inom respektive nämnd genom att granskningsattest (kontroll och kontering) och beslutsattest måste finnas på fakturan innan den kan betalas från ekonomikontoret.

Det är inom respektive förvaltning som kontroll ska ske av att en faktura överensstämmer med faktiska händelser och att fakturan är rätt konterad. Vid ekonomiavdelningen görs stickprov av enskilda fakturor enligt fastställd intern kontroll plan, se avsnitt 2.1.

2.5 Stickprov av verifikat samt resultat

För att bilda oss en uppfattning om kvalitén på verifikaten har ett begränsat stickprov gjorts av ca 75 verifikat under 2015 inom samtliga nämnder som avser kostnadsslagen, representation (intern och extern), kurser och logi. Kontrollmomenten har varit: momsavlyft, att syfte och deltagare anges på fakturan och att fakturaunderlaget specificeras på mat, logi och kurskostnad. Utifrån genomfört stickprov kan vi konstatera:

- Syfte och deltagare saknas på flertalet av kontrollerade fakturor.
- Fakturor som egentligen borde bokats som intern representation har bokats som extern.
- På vissa fakturor har kurskostnad, logi och mat inte särskilts utan det är ett klumpbelopp vilket gör att ingående moms blir svår att redovisa korrekt.
- Återhållsamhet med alkohol verkar råda utifrån verifikationskontrollen. Bara i ett fall har vi konstaterat att alkohol fakturerats vid konferens, vilket ekonomikontoret observerat, vilket medfört att berörd person fakturerats motsvarande belopp.

3. Revisionell bedömning

3.1 Bedömning av policys och riktlinjer

Vi bedömer att policys och riktlinjer behöver uppdateras och anpassas till de förhållanden och föresatser som gäller idag. Exempel på detta är **Resepolicyn**, från 2005, där det anges att förvaltningschef ansvarar för att uppföljning görs med avseende på policyns syfte. Någon sådan uppföljning har inte påträffats vid granskningens genomförande. Antingen fullföljs beslutade riktlinjer av förvaltningarna eller också ändras riktlinjerna från kommunstyrelsen, om bedömningen är att det inte behövs uppföljning i denna fråga.

I ekonomikontorets egen interna uppföljning, enligt intern kontrollplanen, har brister konstaterats. Vi tolkar detta som att förvaltningarnas egna uppföljningar är otillräckliga och att inte tillräcklig information och utbildningsinsatser gjorts inom området.

3.2 Bedömning av kostnader för representation, kurser och logi

Vår bedömning är att det behöver ske en genomgång och diskussion vid samtliga nämnder om det är väl använda pengar utifrån redovisade kostnader i förhållande till den nytta som uppnåtts för satsade medel. Kommunstyrelsen har en uppsiktsplikt även i denna fråga och kan vägleda nämnderna i deras fortsatta arbete med frågan.

3.3 Bedömning av ansvaret för ekonomiska transaktioner

Vår bedömning är att nämndernas interna kontroll inte är tillräcklig beträffande kontering, angivande av syftet med representationen, vilka personer som deltagit i kurser och konferenser. Ekonomikontoret ska inte betala fakturor som inte är fullständiga och ska kräva att förvaltningarna åtgärder brister på fakturor och underlag innan betalning sker.

3.4 Bedömning av resultat av stickprovskontrollen

Vi kan konstatera att resultatet av kontrollen inte är acceptabelt. Det finns brister inom kontering, underlag med angivande av syfte och deltagare vid representation, kurser och konferenser. Inom kommunen finns det framtagna blanketter där deltagare ska skrivas upp för kurser och konferenser och interna arrangemang, men de används inte annat än vid julfesterna.

På vissa fakturor har kurskostnad, logi och mat inte särskilts utan det är ett klumpbelopp vilket gör att ingående moms blir svår att redovisa korrekt internt i kommunen och till skatteverket.

3.5 Rekommendationer

- Uppdatera riktlinjer och policys utifrån dagens förutsättningar och behov. Tillämpa dem i praktiken.
- Samtliga nämnder och kommunstyrelsen behöver gå igenom och diskutera om nedlagda kostnader verkligen står i proportion till den nytta som uppnåtts för satsade pengar.
- Nämndernas interna kontroll måste förbättras inom bland annat kontering och syftet med representation.
- Förvaltningarna behöver få information och utbildningsinsatser inom ämnesområdet.

Källor och intervjuade personer

Ekonomichef Ola Regnander
Redovisningskamrer A-C Dahlgren
Ekonomiassistent A-M Proos

Skatteverkets anvisningar
Riktlinjer och policys i Härjedalens kommun

Med Deloitte avses en eller flera av Deloitte Touche Tohmatsu Limited, en brittisk juridisk person (Eng: "limited by guarantee"), och dess nätverk av medlemsfirmor, som var och en är juridiskt åtskilda och oberoende enheter. För en mer detaljerad beskrivning av den legala strukturen för Deloitte Touche Tohmatsu Limited och dess medlemsfirmor, besök www.deloitte.com/about.

Deloitte erbjuder tjänster inom revision, skatterådgivning, business consulting och finansiell rådgivning till offentliga och privata klienter inom en mängd branscher. Med ett globalt nätverk av medlemsfirmor i mer än 150 länder, kan Deloitte erbjuda spetskompetens av världsklass och djup lokal expertis för att hjälpa klienter med de insikter de behöver för att ta itu med sina mest komplexa utmaningar. Deloitte har 200 000 medarbetare i nätverket alla fast beslutna att bli standard of excellence.

Detta dokument innehåller endast allmän information. Varken Deloitte Touche Tohmatsu Limited, dess medlemsfirmor eller deras närstående företag (gemensamt kallade "Deloitte Nätverk") lämnar råd eller tjänster genom denna publicering. Innan beslut fattas eller åtgärd vidtas som kan påverka din ekonomi eller din verksamhet, bör du konsultera en professionell rådgivare. Inget företag inom Deloitte Nätverk är ansvarigt för någon skada till följd av att man har förlitat sig på information i detta dokument.

© 2013 Deloitte AB